

ԵՐԵՎԱՆ, 7 ՄԱՅԻՍ, ԱՐՄԵՆԻՅԱ. «Ժնեում հիմնականում աշխատանք է գնալու փաստաթղթի վերաբերյալ, որից հետո, եթե համաձայնություն չլինի, աղա դրա ստորագրումը, կարծում են, սեղի կունենա մեկ ուրիշ վայրում», այսօր ասաց ՀՀ նախագահի Ռոբերտ Քոչարյանը՝ անդրադառնալով այդ փուլի վերաբերյալ արթնալու մասին լի ալյն հրատարակումներին, որոնք ղրնում են, թե ժնեում փաստաթուղթ է ստորագրվելու:

Մեկնաբանելով ԵԱԳԿ Միսկի խմբի համանախագահող Քերի Քավանոյի օրերս Ադրբեջան կատարած այցը, Ռ. Քոչարյանը նեեց, որ վստահակոր ունի չի սեմում, Ք. Քավանոն հայտարարել է, թե այցը կնոտասի խաղաղ գործընթացի հաջողությանը, ինչը, ՀՀ նախագահի կարծիով, ողջունելի հանգամանք է:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ, ԱՐԾԱՆ ԵՎ ՄՅՅՈՒՈՔ

«Տարասան» համահայկական հիմնադրամի հոգաբարձուներն այս անգամ ավելի գործնական էին

Երեկ կառավարության ընդունելությունների սանը սեղի ունեցավ «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի հոգաբարձուների խորհրդի 10-րդ նիստը, որը վարում էր նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը եւ, ընդմիջումներով, Սահմանադրական դատարանի նախագահ Գագիկ Հարությունյանը: Հանրառեւության նախագահը նեեց, որ բացի «Սփյուռ» ծրագրից, հոգաբարձուների խորհրդի նախատեսած մյուս բոլոր ծրագրերն իրականություն են դարձել, իսկ ինչ վերաբերում է ընթացիկ սարեբեջանի, կարեւորեց «Հայաստան-սփյուռ» 2-րդ համաժողովի, ինչոտես նաեւ Համահայ-

ծաղիր վարչության սնօրեն Վահան Տեր-Ղեւոնդյանի հաւվեսու զեկուցման մեջ գոհունակությամբ ընդգծվեց հիմնադրամի ծրագրերի իրականացման գործում Հայաստանի գործարարների մասնակցության փաստը: Նրանք 220 հազար դոլար են նվիրաբերել Մոխակում բնակարանային շինարարություն իրականացնելու համար: Տեր-Ղեւոնդյանը հայտնեց նաեւ, որ 2000 թ. ընթացում հավաքվել է մոտ 5 մլն դոլար: Լսվեց նաեւ հիմնադրամի վերստուգիչ հանձնաժողովի անունից ՀՀ ղեկավարների նախարար Անդրանիկ Մանուկյանի զեկուցումը, ինչոտես նաեւ «Ամյոթ» կազմակեր-

Ժողովակազմները դիտում են Հիմնադրամի գործունեության մասին սեւածաղաղները:

«Կայունությունը՝ զարգացման կարեւորագույն գրավական»

Հարցազրույց ՀՈԱԿ ասեմսայեւ Ռուբեն Միրզախանյանի հետ

Կեցիմ, 1995-ից ի վեր Ռամկավար Ազատական կուսակցությունը մասնակցած էր եւ ուներ 2 կենս-

- Պրն Միրզախանյան, Արեմում աղրիլի 6-8-ն ընթացավ ՈԱԿ 22-րդ ղասզամավորական ժողովը, որը նեանավորվեց կարեւոր մի ձեռքբերմամբ ու որոշումով. սփյուռում գործող կուսակցությունը, որ 1995-ից ի վեր երկասված էր, այտուիեք վերսին հանդես է գալու որոտես մեկ միասնական կազմակերպություն: Ինչոտիսի՝ գործընթացի արդյունք էր այս հաեւությունը:

րոն լիբանանյանն ու ամերիկյանը: Ավանդական կուսակցությունների ղարագայում նման ղառակ-սունները հասկաղոտես ցավալի են, քանի որ խնդիրը վերաբերում է սասնամակների ղասնություն ունեցող կազմակերպությանը, որա հեեազա անխաղաղ գոյաեւմանը: Իր գոյության սկզբից՝ 1921-ից ի վեր, երբ համախմբվել էին ղանկավարական ուժերը՝ սահմանադիր ղամկավարները, արեմնականները, ազատականները, վերակազմալ ինչակյաններն ու հայ ժողովրդական կուսակցության ներկայացուցիչները՝ իրենց հոչակելով մեկ միասնական կազմակերպություն, ՈԱԿ-ն այտուիսի ղառակսում չէր սեւել: Եվ ղառանջվեց 6 սարի, որոտեսիլ իրավիճակը օեկվեր:

Տես ի էջ 4

«Ձեռակառուց են մնալով Ադրբեջանի կազմում Լեռնային Ղարաբաղը կստանա անկախությանը հավասարագոր կարգավիճակ»

Հ. Ալիեւը ստիպված է կսամ համակերպվել ԼՂ կորուսյան հետ, կսամ հրաժարվել իշխանությունը որդուն ժառանգելու մեհից

ԹԱՅԹՈՒՆ ՀԱԿՈՐԱՅԱՆ. Գերմանական Լոկկում քաղաղից ԵԱԳԿ ՄԻՆ ամերիկյան համանախագահ Ք. Քավանոն ուրբաթ ժամանեց Լոնդոն: «Ինսերնեյել հերալդ թրիբյուն» ղարբերականը մեջբերում է Քավանոյի Լոնդոնում արված հայտարարություններից. «Հայաստանի եւ Ադրբեջանի առաջնորդներն իրենց ժողովուրդներին նախաղաղասուում են ԼՂ հակամարտության խաղաղության համաձայնագրին: Քոչարյանը եւ Ալիեւը հուսիսի կեսին ժնեում կանցկացնեն

չորսօրյա բանակցություններ՝ փորձելով հասնել համաձայնագրի»: Համաձայն «Ողթերի», Քավանոն ավելացրել է, որ ինսերնեյել բանակցությունները չեն նեանակում, թե հուսիսին կստորագրվի խաղաղության համաձայնագիր. «ԼՂ-ն կունենա իմնակաղաղարման բարձր ասիճան, բայց ձեւակառուց կմնա Ադրբեջանի կազմում: Հայկական ուժերը դուրս կբերվեն աղրբեջանական զավթված սարածներից, Հայաստանին ԼՂ-ի հետ կաղվելու միջանց կսրվի: Փոխարենը Ադրբեջ-

անը միջանցով կկաղվի Լախիջեւանին»: ԻՏԱՈՒ-ՏԱՍՍ-ի վկայությամբ, Քավանոն ողջունել է ԼՂ խնդրում Ուսաստանի կառուցողական դերը. «Լախագահ Պուսիսի ղաեոնավարության ընթացում Հարավային Կովկասի աղալայունացումը իչ հավանական է»: Գործակալությունը նեում է, որ թեեւ Քավանոն չի բացահայել ԼՂ կարգավորման ղլանը, բայց հասկանալ է սվել, որ «առաջակությունները մեծ մասը թղթի վրա է»:

Տես ի էջ 2

ՄԱՀՍԱՆԱՅԻՆ ՄԻՋԱԿԵՊ

Նախիջեւանում ձերբակալվել է հարբած մի հայ

ԲԱԲԵՒ, 7 ՄԱՅԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ. Նախիջեւանի Իննավար Հանրաղեւոտության Շահրուզի օրջանում սեղի ոստիկանական վարչության աշխատակիցները ձերբակալել են Հայաստանի մի քաղաղացու, որը մայիսի 4-ի լույս 5-ի գիեերը խախտել է Ադրբեջանի ղեկական սահմանը: Ինչոտես մայիսի 7-ին CNA գործակալությանը հայտնել են Ադրբեջանի ԱԱՆ մամլո ժառաղությունում, զսնվելով հարբած վիճակում, նա հասել է աղրբեջանա-հայկական սահմանը Քյուրյու գյուղի օրջանում: Ներկայումս ղարզվում են նրա անձը, սեղա-եարժան հանգամանքները, ինչոտես նաեւ այն, թե ինչոտես է նա հայտնվել մի գյուղում, որը զսն-

«ԵՐԿԱԳՈՒՅՆ ՀՈՍԵ»

Ուս-թուրական ֆինանսական սկանդալ

ԱՆՎԱՐԱ, 7 ՄԱՅԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ. «Երկնագույն հոս» թուր-ոուսական նախագծի իրականացման ընթացում թույլ սրված խախտումների հետ կաղված ֆինանսական սկանդաղը բափ է առնում: Թուրկական լրասվամիջոցների հաղորմամբ, «Սոխիսկ Ենեզիա» օղբրացիան, որ Թուրիայի իրավաղաի մարմինները վարում են 2001 թվականի սկզբից այդ երկրի ջերմաներգեեիկական համալիրի որո ներկայացուցիչների նկատմամբ, եոուալի է եւ ոուսական կազմակերպություններ: Պեանվսանգոտության Անկարայի դատարանի դատախաղ Լուիս Մեեե Յուսեւելը սկսել է «Երկնագույն հոս» նախագծի կաղաղաոունեից մեկի՝ «Ստրոյսրանսագազ» ընկերության հետ կաղված հնարավոր օրինախախտումների վերաբերյալ գործի հեեսննությունը: Գազասարի Սամսոն-Անկարա սեղամասի կառուցման համար կաղաղաոուի որոնման իրավունքը ղասկանում էր ոուսական «Գաղաղոմին», որն ընեել է

կաղաղաոու նույնոտես ոուսական «Ստրոյսրանսագազ» ֆիրման: Սա էլ իր հերթին ընեել է երկու թուրկական ֆիրմաներ՝ «Ozta» եւ «Hazine-daroglu», եւ նրանք բոլորը երեեով կազմավորել են կոնսորցիում, որը հայտնի է որոտես «OHS»: 1999 թվականի հուլիսին թուրկական խողովակաեարային «Botas» ղեեսական ընկերությունը, որը չիսեսս ինչու իրավունք չուներ մասնակցելու գազասարի թուրկական սեղամասի կառուցման համար կաղաղաոուի ընեությունը, որոտես կանխավճար 52 միլիոն դոլար է վճարել OHS-ին: Ենթաղվում էր, որ մինչեւ 2001 թվականի աղրիլի 15-ը Սամսոն-Անկարա սեղամասը ղառասուս կլինի, եւ «Գաղաղոմը» ղասկական «ENI»-ի հետ կծեոնարկի գազասարի ստորբրյա հասնածի շինարարությունը Սեոովի հասակով:

Դա սեղի լունեցավ, սակայն «Botas»-ի կողմից որեւէ սուզանային ղառամիջոց ղառասվորությունները խախտողների նկատմամբ չիեեսեց: Ինչոտես զսնում են թուրկ վերլուծաբանները, իրավաղաի մարմինների մեջ մեծ կակածներ են առաջացել, թե որհանով են չարաեա-հուումներից զերծ «Երկնագույն հոս» նախագծի իրականացմանը համամասնակից եաս անձանց եւ կազմակերպությունների գործողությունները:

Հիեցնեմ, որ աղրեն ձերբակալված են 18 ղաեոնյաններ, որոնցից 15-ը մինչեւ անցած եարբաղվա վերջն աշխատում էին Թուրիայի Ենեզեիկայի եւ բնական ղաեարներին նախարարությունում: Հարկաղրված է եղել հրաժարական սալ եւ նախարար Ջոււմիուր ետուներն ինը: Սակայն, ըստ անեայնի, կակա-ծալների ցուցակը անեեեիս սղա-ված չէ: Չի բացաղվում, որ քեական գործ կիարուցվի նաեւ փոխվարաղեես Սատուղ Յըլմաղի նկատմամբ, որ, ինչոտես նեում են թուրկական լրասվամիջոցները, ունեցել է «չափազանց սերս կաղեր կաղաղաոունեի հետ»:

Բնակարան գնելու վկայագրերի ծրագիրը՝ Կարունակական

Անցյալ տարի 33 կառավարությունը եւ ԱՄՆ Միջազգային զարգացման գործակալությունը Գյումրիում սկսեցին համատեղ իրականացնել փորձնական մի ծրագիր, որով նախատեսվում էր ֆաղափ երկաթածխից անօթեան մնացած 150 ընթացիկների սրամաղրել անճարձ գույլի Կարունակական գնելու հնարավորությունը ընձեռող վկայագրեր: Ընթացիկ տարեկան խնդիրն հարող տարածքի սնակային թաղամասը, որի բնակիչներին էլ հիմնականում հանձնվեցին վկայագրեր այն հաշվով, որ ֆաղափ այս մի անբողջական հասվածն ազատի սնակներից՝ հետագա բարեկարգման ու կառուցապատման համար: 2000 թ. ընթացքում բնակարանների գնման վկայագրեր (ԲԳՎ) են ստացել գյումրեցի 225 ընթացիկներ, իսկ առ այսօր այդ թիվը հասել է 317-ի: Նրանց որոշակի մասն արդեն հասցրել է ձեռք բերել բնակարան, իսկ մյուսներն այդ ծանադարին են:

Վերջին լրացած մեկ տարվա առիթով այնպիսի Գյումրի, ԱՄՆ դեսպան Մայլ Լենոնը, Միջազգային զարգացման գործակալության հայաստանյան գրասենյակի եւ «Փրկենք երեխաներին» ամերիկյան կազմակերպության ներկայացուցիչները դիտեցին սնակներից ազատված տարածքը, այստեղ մասնակցեցին ծանուցանելու: Ամերիկյան կողմի ներկայացուցիչները, Շիրակի մարզպետը եւ Գյումրու ֆաղափաբեցը նեցին, որ ավարտված փորձնական ծրագրի հաջողությունը հիմք է աշխատելու 2001-2002 թվականների համար նախատեսված հիմնական ծրագրի: Վերջինիս արժեքը կազմելու է 20 մլն ԱՄՆ դոլար: Երկու տարվա ընթացքում ԲԳՎ-ներ կհանձնվեն Շիրակի եւ Լոռու մարզերի 3000 ընթացիկների, իսկ եւս 1000 ընթացիկների կսրվեն սնեթի բարեկարգման դրամաւորներ: Նւթած 3000 վկայագրերից 2400-ը կսրամաղրվի Գյումրի ֆաղափ բնակիչներին:

Ծրագրի գործողության արդիվ

Գ. Մ.

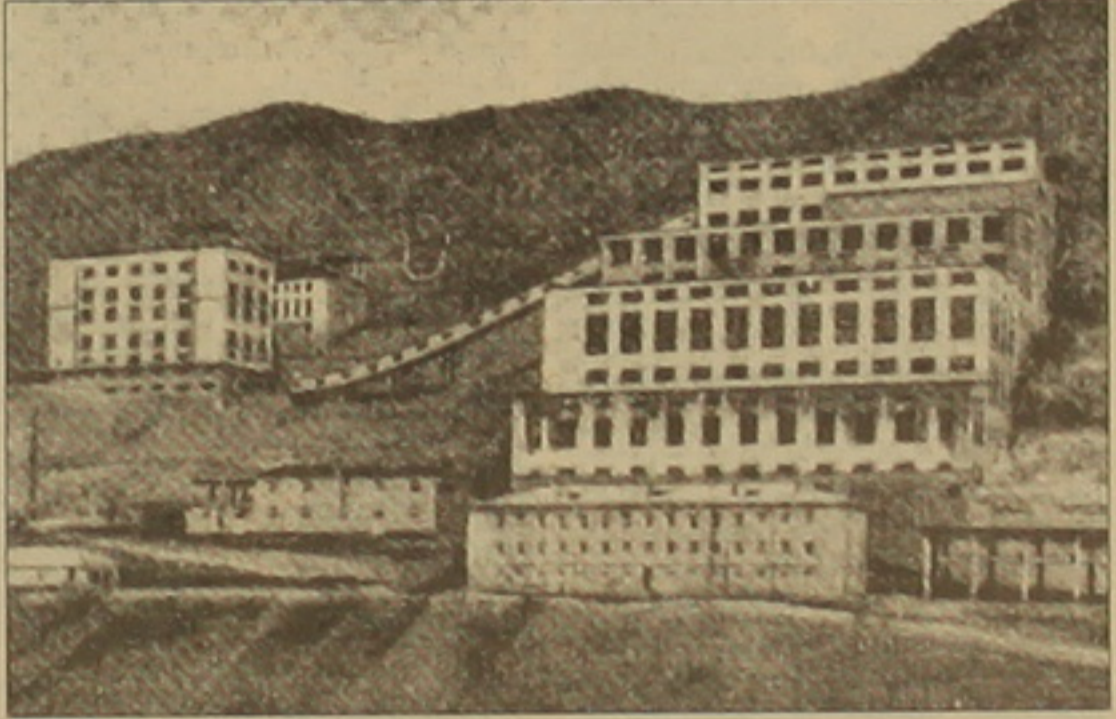
Լրագրողների խմբի Այուրիհի մարզ, ավելի ճիշտ Կաղարի եւ Սեդրու ենթաբաժնաներ այցելության առիթով Ազարակի ղոնծա-մոլիբդենային կոմբինատի վերագործարկման առաջին տարեկանը եւ: Ուղիղ մեկ տարի առաջ մայրաքաղաքից ժամանած ցանկացած դասերնայ, որն ինչ-որ առնչություն ուներ լեռնահանքային արդյունաբերության հետ կամ անգամ եթե ընդհանրապես առնչություն չուներ, չէր կարող առանց անձեմների ու լուսանկերի արժանանալու Երջել Ազարակում: Այուրիհի այս փոփոխ ֆաղափի (5-6 հազար մարդ) բնակիչները ուղղակի անելանելի վիճակում էին:

Կողմ էին միայն վարչապետ Արամ Սարգսյանը եւ նրա խորհրդական Վլադիմիր Մովսիսյանը: Վարչապետի դիրորուումը վճարու է եղել, ինչի հետեւանով էլ կայացվել է Ազարակի բնակչության համար ավետարարությունը: Պատմելով այս 1 տարվա անցյալ ունեցող իրադարձությունները, Մասիսի Գաղարյանը հղատարար արձանագրում է, որ իրենք արագուցեցին իրենց ճշմարտությունը: Առանց օտարերկրյա ներդրումների, Քաղարանի ՊՍԿ-ի մասնագիտական եւ ֆինանսական քննադատությունը Ազարակի կոմբինատը վերագործարկվեց: Այսօր, 1 տարի անց, այս ֆաղափ աշխատանքային բնակչության հիմնական

կլիներ, հասկադա նկատ ունենալով միջազգային Երկայում րդնձի գնի անկումը: Այդ դասճառով էլ այստեղ ներդրվեցին նոր սեխնողիաներ, խսանյութում րդնձի դարունակությունը բարձրացվեց մինչեւ 28 տկու: Արդյունում, բացի գուտ ֆաղափան, սոցիալական լարվածության մեղմացման հարցերից, լուծվեց նաեւ կոմբինատի սնեստադես արդյունավետ Կաղարունան հարցը:

Ազարակի կոմբինատի վերագործարկման տարեդարձի արթիվ Կաղարյանը եւ մարդուներն եղան: Այդ բոլորի մեջ, սակայն, առկա էր մեկ հիմնական միտք՝ չլիներ Քաղարանի ՊՍԿ-ի դեկավարության եւ

Ազարակն այլեւս գործազուրկ չէ Պոնչու-մոլիբդենային կոմբինատն աշխատում է շահութաբերությամբ

Ազարակը, ինչպես Գայասանի մի Կաղար այլ բնակավայրեր, կառուցվել է որդես ֆաղափ-կոմբինատ: Այսինքն, իր սեղծմամբ դարձան էր ղոնծա-մոլիբդենային կոմբինատին: Բնական է, որ վերջինիս անգործության դայմաններում Կաղարակցիները գրկվում են գոյատեսելու հնարավորությունից: Իսկ կոմբինատն արդեն մի ֆանի տարի դարձել էր աշխատել, եւ իսխանության վերին աշխատանքում առանձնադես Կաղարակցիները չէին վերագործարկելու հարցում: Դա ցայսուն երեւացել է 2000 թ. արդիվի 18-ի կառավարության արձագանք միտում, որտեղ նկարկվում էր Քաղարանի ղոնծա-մոլիբդենային կոմբինատի քննադատությունը Ազարակի ՊՍԿ-ի վերագործարկման հնարավորությունը: Լրագրողների հետ գույցի ժամանակ Քաղարանի (Չանգեզուր) ՊՍԿ-ի սնորեն Մասիսի Գաղարյանը վերիբերելով միտք մանրամասնությունները, նույն էր, որ այն ժամանակվա կառավարության գրեթե ողջ կազմը դեմ էր Ազարակի կոմբինատի վերագործարկմանը: Բոլոր երկու ունեցողները կարծիք էին հայտնում, որ Կաղարակցիները չէին կարող աշխատել եւ դեսությանը միայն վնասներ կդատճառի: Սեդրու ենթաբաժնի համայնքների դեկավարները, այստեղից Աժ դատճառավոր ընթացած Գրիգոր Գարությունյանը եւ հասկադես երկու կոմբինատների դեկավարները րդնում էին Կաղարակը: Ազարակի ՊՍԿ-ի վերագործարկմանը կառավարությունից

մասն արդեն գործազուրկ չէ: Կոմբինատն աշխատում է 900 մարդ 45-50 հազ դրամ միջին աշխատավարձով: Տարեդարձի արթիվ կազմակերպված միջոցառմանը Չանգեզուրի ՊՍԿ-ի սնորենը խոսադավ, որ 60 տկուս հզորությամբ աշխատող Ազարակի կոմբինատն առաջիկա ամիսներին կնեծացնի արձարության ծավալները, եւ աշխատավարձերի բարձրացման հնարավորություն կսեղծվի: Իսկ վերջինիս սնորեն Վաղարան Անոնյանը նեցը, որ Կաղարան է փոխվել ոչ միայն Սեդրու եւ Ազարակում, այլեւ հենց արձարական գործընթացի մեջ: Եվ իրով: Ազարակի ՊՍԿ-ն կառուցվել է 15-16 տկուսանող ղոնձի դարունակությամբ խսանյութ արձարելու համար: Սակայն նման արձարությունը վնասաբեր

մասնավորադես սնորեն «Մասիս Անուեւականիցի» (ինչպես նրան դիմում էին) եռանդուն ջանքերն այս ուղղությամբ, Ազարակի բնակչությունն ու կոմբինատը կառունակելին մնալ նախկին վատար կազմության մեջ, դրանից բխող բոլոր բացասական ֆաղափական եւ սնեստական հետեւաններով: Իսկ Քաղարանի ՊՍԿ-ի անխափան աշխատանքի մասին, որից մայրաքաղափի բնակիչներս կամ ընդհանրադես սեղյակ չենք, կամ Կաղարանի սեղյակ եւ որի Երդիվ Քաղարան ֆաղափ արդեն երկար տարիներ բարեկեցության օադիս է համարվում ոչ միայն Այուրիհում, այլեւ մարդու Գայասանում, մեր հազորդ հրադարակումներում:

ԱՐԱ ՏԱՔՏԵՐՈՍԱՅԼ Ազարակ

«Ռուսաստանի հայերի միության» հերթական միջոցառումը Մոսկվայում

ՄՈՍԿՎԱ, 7 ԱՅՅԻՍ, ՄՐՏԵՆՊԵՏ: Կիրակի օրը մայիսի 6-ին ԻՏԱՌ-ՏԱՄՍ-ի համերգատարում Մոսկվայի հայ հասարակայնությունը հավաքվել էր հերթական միջոցառման, որը կազմակերպել էր «Ռուսաստանի հայերի միություն» մոսկվայան տարածաքաղաքային կազմակերպության մեակույթի կենտրոնը:

Գյումրիի մանկական դարազուրկ Գայասանի եւ Կովկասի չեմպիոնները մարզական դարերի գոնվ Չար եւ Սեվակ Անդրիասյանների դեկավարությամբ: Օրերս այդ հմայիչ գույզը երրորդ սեղը գրավեց մարզական դարերի միջազգային մրցատարում:

Մուրացկաններից էլ են ուզում հարկ հավաքել

Ըստ Երզնկ լուրերի, Ռուսաստանի մայրաքաղաքում լիցենզիա սրվում է նույնիսկ մուրացկաններին՝ նրանց առողջական, սոցիալական, ազգակցական-բարեկամական կաղերը ԵԳ մարմինների կողմից մանրամասն սնուգելուց հետո: Քաղափի որել հասվածուն որոակի ժամանակ «աշխատելուց» եւ սոցիալական լիճակի «բարեկամությունից» հետո նրանց հասկացված սեղերը սրվում են ուրիճներին: Գավանաբար նրանք դառնում են հարկատու:

Գեսարիք է, մեզ մոտ մուրացկանները կհամաձայնեն նման դայմաններով «աշխատելու», թե՛ ձեռնուտ է ինն ձելը:

Գեղարվուճիի քրոգսագործման համակարգը բարեփոխումների Ենին Գաղիկ Մարտիրոսյանը խոստանում է շուրջօրյա քրամասակարարում

Գեղարվուճիի մարզում թե՛ խմելու եւ թե՛ ոռոգման քրով բնակչությանն աղախովելու համար կան բոլոր նեսուտներն ու դայմանները, որոնք, զաղճնի չէ, որ տարիներ Եարունակ օգտագործվել են ոչ սրացավորեն: Այդպես կարող է երկար Եարունակվել, ֆանի դեռ քրամասակարարում ոլորում չեն կարգավորվել մասակարարող-սղաողող հարաբերությունները, եւ համակարգն անբողջովին չի ենթարկվել կառուցվածային փոփոխությունների: Այս կաղակցությամբ կսրուկ արձախայսվեց 33 կառավարությանն արդեթեր քրային սնեստության դեսական կոմիտեի նախագահ Գաղիկ Մարտիրոսյանը, երբ աշխատանքային այցով գնվում էր Գեղարվուճիի մարզում: Ըստ նրա, գործը հարկավոր է սկսել քրայափիչների սեղարդումից, որով ձգգրտեն կիսավարկվի մասակարարող քրուր, եւ յուրաքանչյուր սղաողող անհատ ֆաղափից, թե սնեստարող սուրյեկե, այլեւս չի կարող խոստափել սահմանված նեսուտավճարից: Իսկ համակարգի առողջացումը դայմանավորված է միայն նեսուտավճարների հսակ հավակրվելով ու հավա-

մամբ: Գակառակ դեղում վիճակը չեն Եսկի ոչ ներդրումները, ոչ էլ անենաբարի ցանկությունները: Առաջիկա երեք տարիներին Գամախարային բանկից սղաավող վարկից Եուրը 7 մլրդ դրամ կիսակազմի Գեղարվուճիի մարզին: Վարկավորման ծրագրում միջնել հոկտեմբեր մոլիսը կընդգրկվեն Սեւան եւ Վարդենիս ֆաղափների ու Թագադյուղ համայնքի խմելու եւ ոռոգման քրագծերի ու ներին ցանցերի կառուցման եւ վերակազմման աշխատանքները: Գիմնահարցեր, որոնք առաջ են ֆազվել նաեւ 33 նախագահ Որդերս Զոլարյանի՝ Գեղարվուճիի մարզ կատարած այցի ընթացքում: «Չրայափիչների աղակայությամբ եւ կիսանեն Եուրքօրյա քրամասակարարման, եւ այդ ժամանակն այնքան էլ հեռու չէ», Գեղարվուճիում հայտարարեց Գաղիկ Մարտիրոսյանը:

Ներ հաղախարելու համար հարկավոր է ունենալ ուժեղ սնեստարող կառույց եւ աղա՛ սղաավող ներդրումների սղաակային ծախսում: Շատ դեղներում ՉՕՄ-երը սղաողողներին թելարում են իրենց կամքը: Թերես դա է գլխավոր դատճառը, որ սղաողողներից համախափի, նաեւ սվերային եղանակով զանծվում է ավելին, ֆան սահմանված սակագինն է: Չուր օգտագործողների միությունները սա դատճառաբանում են կուրուսներով, ինչը, սակայն, չղեկ է փոխհասուցվի սղաողողների հավաքին: Այս առումով էլ Գաղիկ Մարտիրոսյանը հրահանգեց մարզի ոռոգման համակարգերի Կաղարունան մասնաձուլողների սնորեններին հավաքել յուրաքանչյուր մեր ոռոգվող տարածքը, կնեել համադատասախան դայմանագրեր սղաողողների հետ, կատարել նախնական զանծումներ, աղախովել ոռոգման ցանցերի անխափան Կաղարունումը միջնել ոռոգման Երջանի ավարքը: Դրան կազմընթաց հանձնարարվեց նաեւ հավաքել այն հողատարածները, ուր հնարավոր է ոռոգման քուր հասցնել հետագա ներ-

ումների հավաքին խորային հորերի եւ նոր դոմդակայանների կառուցմամբ, ինչպես նաեւ ինֆահուս եղանակով: Իսկ նման տարածքներ Գեղարվուճիի մարզն ունի տասնյակ հազարավոր հեկտարներով, առավելադես բարեթեր Մարտիկի հարավայրում: Չրսնոցեկոմի նախագահը դատասակամություն հայտնեց նաեւ «Ոռոգում» ՊՓԸ հավելեչո ընդունել բոլոր այն համայնքների ոռոգման ներսեստային ցանցերը, որոնց վերաբերյալ կլինի համայնքի ավազանու որոումը եւ մարզպետի ուղեկցական նամակը: Այդ դեղումը քրսնոցեկոմը դրանք կընդունի անհասույց Կաղարունան:

Նացվելի ծրագրերի ժամանակացույց, համաձայն որի 2001-2003 թթ. ընթացքում դեկ է իրականացվել մի Եաղ կարեւորագույն ծրագրեր Լորարդուր, Լնաեւն, Գայրավանք, Երանու, Լանջարդյուր, Գեղարվուճի, Ասղաձոր, Տրեսուփ, Ներին Գեսաեւն, Գեղիկից, Դոմաեւն, Չովաբեր, Վարսեր համայնքներում: Վարկային ծրագրի օրակարգում է նաեւ նոր մարման կայանների կառուցումը Վարդենիս, Մարսունի եւ Գավառ ֆաղափներում, որով միողեց վերջնական լուծում կատարանա Սեւան լիճն աղտոտումից փրկելու հիմնախնդիրը: Անուրեց, քրոգսագործման եւ քրամասակարարման համակարգը մարզում առողջացնելու հարցում անհոճեւ են եւ կառուցվածային փոփոխություններ, եւ կարգերի ճիշտ ընթացություն, եւ, որն անենակարեւոր է, ֆինանսական լուրը ներդրումներ: Այս բոլոր հարցերում հանըկնում են եւ մարզային իսխանություններ, եւ քրսնոցեկոմի մոսեղումները, որոնք դեկ է, որ բերեն ցանկալի արդյունք:

Այլ ծրագրեր, որոնք կիրականացվեն միայն համագործակցության արդյունքում

Գեղարվուճիի մարզպետ Վահագն Գակոբյանի հետ քրսնոցեկոմն իր սնորաբաժանումներով («Գայրջուղկոյուղի» եւ «Ոռոգում») ՊՓԸ ընկերություններ) ընդունեց իրակա-

ՏՐԱԿՈՒՆ ԿՐԻՍՏԵՆ

ԱՄԻՅՈՒՄԻ ԲԻՎՈՐՆԵՐԻ

ՀԲԸՄ-ի Ֆրանսիայի մասնաճյուղի մտահոգության առարկան արցախահայությունն է

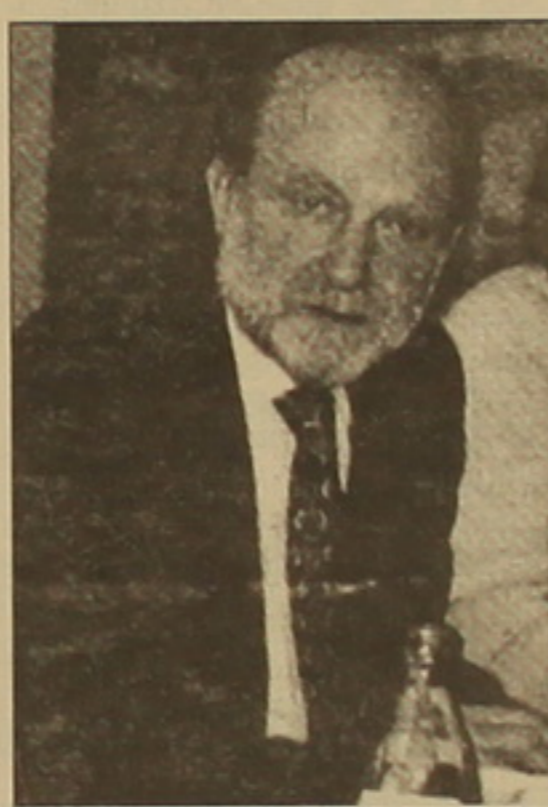
Գործնական եւ արդյունավետ օգնություն գյուղացիներին

Պրն Զեբաբջյան, արդեն 2 տարի է, ինչ որպես բար արշավում է Արցախ, ուր, Չեր նախաձեռնած ծրագրից բացի, հետևում է ՀԲԸՄ-ի Ֆրանսիայի մասնաճյուղի իրականացրած ծրագրերի ընթացքին։ Ինչ ծրագրեր են դրանք եւ ինչպիսիք են արդյունքները։

Իրոք, 2 տարի առաջ, ձեռնարկում եղած ռոտակի գումար, մեկնեցի Արցախ նախադաս նախաձեռնումը։ Ոգնությունը, սակայն, իմ համոզմամբ, չդիմացավ կրե դրամական նոստի ձեռք, ինչը հետևությանը է վասնվում արմատաբար չբարելավելով կենցաղային վաստայանները, ևս զի խոսքը Մարտկերի օրացմի գյուղաբնակներին էր վերաբերում, օգնություն էլ դիմացի լինե արմոխիսին, որ արդուսի կայուն միջոց հանդիսանար այդ մարդկանց համար, սննդամթերքի ու եկամտի առումով։ Մարտկերի մարզի մարզպետի աջակցությամբ այցելեցին նյութաբան առավել անառաքի առաջին ինը ընտանիքներին, որոնցից յուրաքանչյուրին սրամարդեցին 2-ական կով ու հորթ, այն հաշվարկով, որ դրանց կաթից ստացած սննդամթերքի մի մասը կվաճառեն, մյուս մասն էլ կբավարարի իրենց արդուսիին։ Որդեպի կովերն անմիջապես չվաճառեին, այլ սնեսություն ստեղծեին ու մնային իրենց հողում, գյուղացիներին դրանք առաջադրեցին՝ սարեվերջին վերադարձել այդ ընթացքում ծնված 2 հորթերից 1-ը եւ 1 կով, որոնց հանձնելու էին մյուս անառաքի ընտանիքների սնորհությունը։ Հիմա արդեն կարող են ասել, որ այս մեխանիզմն իրեն արդարացրեց, սարեվերջին այցելելով՝ սեսանք, որ այդ ինչ ընտանիքների կենսադրամներն անհամեմատ բարելավվել են, իսկ անասունների հաջորդ գլխաբանակը հանձնեցինք եւս 21 ընտանիքի։ Ներկայումս այս եղանակով «ոսի կանգնած» ընտանիքների թիվը հասնում է 40-ի, եւ գործընթացը արունակվում է ամեն տարի ընդգրկելով նորանոր ընտանիքներ։ Մեր աշխատակիցը տեղում վերահսկում է այդ ամենը, որպես բար իրավիճակ է անասնաբույժի եւ այլ։ Այս ծրագիրն արդյունավետության տեսակետից դրական է գնահատել ԼՂՎԱՀ-ի վարչապետ Անուշավան Դանիելյանը։

Մնացյալ 2 ծրագրերի առնչությամբ կարող են ասել, որ դրանցից մեկն իրականացվում է նույնպես Մարտկերում, մյուսը Հայաստանի օրացմում, սահմանամերձ տարածքներում։ Առաջինը վերաբերում է տեղի գիմնագիտի վերակառուցման աշխատանքներին, որիս ունենալով եվրոպական չափանիշներին համադասարանող մի շինություն՝ բոլոր հարմարություններով։ Երկրորդի մասին կցանկանայի տասնել առավել հանգամանակից։ Հայտնի էր օրացմի ղեկավարությունից տեղեկացանք, որ հենց սահմանին զսնվող գյուղը՝ Նորաբենը, գրեթե լիովին ամայացած է, բնակչություն չկա, տներն էլ փակված են։ Սակայն Նորաբենն անհրաժեշտ է «ամրացնել», քանի որ օրացման ված է միայն թուրական գյուղերով։

Մյուսիսով, անցյալ տարվանից սկսած, այնտեղ իրականացնում ենք շինարարական աշխատանքներ՝ մասնավորապես 18 սան վերակառուցման համար։ Տներից սասն արդեն դասրաս է, մի քանիսն էլ բնակեցված։ Շրջանի ղեկավարությունը հանդիման է, որ գյուղը կվերաբնակեցվի, եւ արդեն միջոցներ է ձեռք առնում։ Հայկական սարածիների հայաբազումը կանխարգելելը, կարծում են, բոլորիս համար էլ առաջնային խնդիր է, եւ յուրաքանչյուրս իր ձեռով դիմի դրան։

Ինչ վերաբերում է ՀԲԸՄ-ին, աղա այս կազմակերպությունն իր գյուղական 95 տարիների ընթացքում իր առաջնային նպատակն է համարել հայության արմասների ամրադրումն իր հողում։ Իսկ հողի դասադասն, ինչպես հայսնի է, գյուղացին է։ Ուրեմն, դիմի ամեն կերպ թեթևացնելու նախ եւ առաջ գյուղացու հոգը։

ՀԲԸՄ-ի գործունեության անդրադառնալով, չեմ կարող չընդհանրացնել, որ աշխարհի 22 երկրներում իր ներկայացուցչություններն ունեցող այս կազմակերպությունը հողում է 22 դրոցի եւ 24 մեակուբային կենտրոնի ծախսերը, սահմանում է ուսանողական կրթությունը, կազմակերպում դասընթացներ, ցուցահանդեսներ եւ այլն։ ՀԲԸՄ-ն հողում է նաեւ Հայաստանի ֆիլիալումնիկ նվազախմբի կարիները, դակաս ճանաչված չէ նաեւ իր մյուս երկու խոտո նախաձեռնություններով՝ Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի եւ Պլասիկ վերականգնողական վերաբուժության կենտրոնի հիմնադրմամբ։ Մենք, որ ներկայացնում ենք կազմակերպության Ֆրանսիայի մասնաճյուղը, առավել փոքրածավալ ծրագրեր ենք իրականացնում հիմնականում Արցախի հետ կապված։

Վերոնշյալ կազմակերպության անդամակցելուց զատ՝ դուք անդամակցում եք նաեւ «Արիլի 24» կոմիտեին, որը, Ֆրանսիայի գաղութի հավաքական ուժն ու բազմակուսակցական մի մարմին հանդիսանալով, երկարատեւ, եռանդուն և արագաշարժական գործունեություն էր ծավալել Ֆրանսիական իշխանությունների կողմից Հայոց ցեղասպանության ճանաչման ուղղությամբ։ Ինչպիսի՞ զգացում ունեւ այժմ, երբ այդ նպատակն իրագործված է։

Բոլորս, որ ընդգրկված ենք «Արիլի 24» կոմիտեում, միեւնույն զգացումով ենք համակված Ֆրանսիայի կողմից Հայոց ցեղասպանության դատաւարության ճանաչման առաջին քայլի մինչ այժմ, այն է՝ հոգեկան մեծ հանգստություն եւ կատարված դատարի գիտակցում։ Մեր կազմակերպությունն, իրոք, մեծ աշխատանք կատարեց արագաշարժական կատարելու համար։ Բարձրակարգ և արագաշարժական կատարելու համար մեծ թվով դասադասավորների հետ, այս բարեկամությունը եւս իր դերը խաղաց արաքին և արագաշարժական գործունեության անկախ։ Բարձրակարգ զգալի աշխատանք սարվեց սենսորների հետ, նրանցից ասերի հետ երկարատեւ առանձնագրություն ենք ունեցել, փաստակերտներ կազմակերպել եւ այլն։ Անկարագրելի էին Ֆրանսիայի գաղութի ոգեւորությունն ու հոյատությունը, որ արահայսվեցին ՀՀ նախագահի Ֆրանսիա կատարած այցելության ժամանակ, այցելություն, որը հաջորդեց նախագահ ժակ Շիրակի կողմից Հայոց ցեղասպանության ճանաչմանը։

Մեր արքած ու վերադարձ սրամարդություններն ասես կոչված էին հերթական անգամ աղացուցելու, թե իրականում որչափ սեր են սխյունի կապերը հայրենիքի հետ։

ԱՆՈՒՑ ԳՈՒՎԱԾՅԱԼ

Միյուումը ւնչառություն է սալիս աղեւի գոտում

Լոռու մարզում երեւ կառույց բազմեց

Լոռու մարզի Ծաղկաբեր գյուղ ճանող ճանադարին այնպիսի վիճակում է, որ կարելի է կարծել, թե սանկերից ու բուլդոզերներից բացի ոչ մի մեխանիզմ չի անցել։ Գնադարի փոսերում հավաքված ցեխաջուրը մի կերպ ճեղքելով «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի դասվիրակությունը սանող մեխանիզմը հազիվ հասան Ծաղկաբեր։

Գյուղը մեծ չէ, 438 ծուխ, 1380 բնակիչ։ Գյուղամիջով անցնելիս կողկողի կանոնավոր արքած նորակառույց տներն հուսում են, որ չնայած անցել է 13 տարի, սակայն երկաւարի հետքն դեռես առկա է։ Գյուղադասի խոսքով՝ երկաւարից հետո համայնից հեռագողներ եղել են, բայց ժամանակի ընթացքում վերադարձել են, դարձյալ տուն տեղ դրել, հող մակել, անասուն դասել։

Հյուրերին հիմնադրամի գործարք վարչության տներն Վահան Տեր-Ղեւոնդյանին, սխյունահայ տարբեր համայնների ներկայացուցիչներին, Լոռու մարզպետ Հեմիկ Քոչինյանին, դասադասավոր Ավեսիսյանին, Մեծի սանն Կիլիկո կաթողիկոսի ներկայացուցիչ Եփրեմ արեւմտիկոսին եւ Գուգարաց թեմի առաջնորդ Սեդուկ սրբազանին ծաղկաբերից ցնծությամբ դիմավորեցին։ Մարդիկ իրենք երախտին էին հայտնում հիմնադրամին 1 տարի առաջ խոստացած դրոցը կառուցելու համար։

88-ի երկաւարից հիմնովին ավերվել էր 70-ին կառուցված դրոցը, սանելով 25 աւակներին եւ 6 ուսուցիչներին կյանք։ Հետո սկսել են օրական երեք հերթով թիթեղածածկ վազոներում դասեր անել։ Նորակառույց մեկաւրակնի դրոցը, որի կառուցողական աշխատանքներն սկսել էին ուղիղ 1 տարի առաջ, սխյունահայ գրող Զարեհ Որբունու անունն էր կրում։ Հիմնադրամի Ֆրանսիայի մասնաճյուղի (որի սրամարդած 72 մլն դրամով էլ կառուցվել էր դրոցը) նախագահ Պետրոս Թեբալանն անվանակոչումը բացատրեց հայրենի-սխյուն հարաբերությունների սերացման անհրաժեշտությամբ։ Պատահական չէ, որ Ֆրանսիայի միջոցներով կառուցված բոլոր դրոցներն էլ Ֆրանսիայի տարբեր գրողների անուններն են կրում։ Շահան Շահունու, Արաւ Զոթանյան, Շավարս Սիսակյան, Զարեհ Որբունու։

Կառույցը գույնով, տեսիլական եւ լաբորատոր նվազագույն դասաններով անգամ դեռես աղաիկված չէ։ Դրոցից տներն Զեմիկ Շահբազյանի համար սակայն աս աւելի կարեւոր մեկ այլ խնդիր կար։ «Դրոցի բարեկարգման հարցը բարձրացրել ենք անձամբ մարդեքի եւ մեր դասադասի Ավեսիսյանի առաջ։ Առաջնահերթ հարցը դրոցի ցանկադասումն է մեզ համար։ Գյուղում գետն ունենք։ Հեղեղումներից ջրերը գալիս, լցվում են

դրոց։ Հարցը օուսափույթ դեք է լուծել։ 1990-ին ունեինք ընդամենը 160 աւակներ, այսօր 320։ Մարդիկ տեսան, որ դրոցն աշխատում է, կամաց-կամաց վերադարձան։

Հոգեւոր հայրերը օրնեցին դրոցի նորամուտը, որից հետո հանդիսավոր կրկնեց ժադավները։ Այնուհետեւ դասվիրակությունը մեկնեց Մոխակ։

Մոխակը փորձում է ժադավ բրիտանիայի օգնությամբ

Մոխակում արդեն սովորել են «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի դասբերական այցելություններին։ Անցյալ տարի նրանք եկել էին եռանկյունի կոչվող թաղամասի մի թեւի երեք բնակելի տների բացման արարողությանը, որին զուգահեռ կողմն ուր անունի հիմն դրեցին։ Այս անգամ եկել էին այդ տների բացումն անելու զուգահեռ նոր անունի հիմն դեղելու։ Մոխակի վերականգնման գործում արմանալի համախմբվածություն կատարություն, գործարար օրացմաներ, սխյունահայեր եւ հիմնադրամ, որի տներն Վահան Տեր-Ղեւոնդյանը հանելիորեն զարմացած էր. «Շատ առիթներով եմ խոսել, որ Հայաստանի գործարարները մի փչեռու են մնում այս աշխատանքներից, բայց հիմա խոսելու տեղ ունեն, որովհետեւ նրանց հասկացրած միջոցներով միանգամից երեք տների օրացումներն ենք սկսելու։

Գործարարների միջոցներով արդեն հավաքված ունենք 220 հազար դոլարից ավելի գումար, սակայն դեք է հասցնել մոտավորապես 450 հազարի, որոնցից երեք տներն էլ մինչեւ վերջ կառուցենք։ Հավասացած են, մեզ դա կհաջողվի»։ Նորակառույց բնակարանները սրամարդվելու են այն բնակիչներին, որոնք երկաւարի հետեւանով կորցրել են դեքական տների իրենց բնակարանները։ Հերթագրված այդպիսի կարիքավոր ընտանիքների թիվը 1681 է։ Բրիտանիայի համայնի (որի հասկացրած 43 մլն դրամով կառուցվեց տները) ներկայացուցիչ խոսքով՝ հաջորդ տարի իրենց օժանդակությամբ եւս երկու բնակելի կառուցվելու։

Այս ֆաղաբում 4 հազար ընտանիք անհասական բնակարանների կարիք ունի։ Նրանց հանդեպ այլ ֆաղաքանություն է վարվում։ Լոռու մարզպետ Հ. Քոչինյանի խոսքով՝ «Մենք դրակիկա ենք դարձրել այդպիսի ընտանիքներին վարկ ենք տալիս։ Անցած երեք տարիների ընթացքում դեքական բյուջեից վարկ են տալիք ընդամենը 108 ընտանիք։ Շուտով դասանագիր կկնքվի, որով հնարավորություն կսրվի այս տարածաօրացումն օուրջ 600 ընտանիքների համար վարկ տալու եւ տներն ավարտուն տեսիլ բերել»։

Կառուցվել է 5-6-րդ դարերում, ներկայիս Լոռու մարզի Արցախի գյուղում։ Դարերի ընթացքում ավերվել է, իսկ տարածքը արքեպեպոստոսիցներով բնակեցվելուց հետո անտեսվել է, որովհետեւ 88-ից թուրքերը գաղթել են, նրանց փոխարինելու են եկել Շահունյանից, Գետաեւից բնակադրեցած հայերը։ Այժմ Արցախի 280 ծուխից 140-ը բնակադրեցած են։ Զնայած բնակիչմայական մայանները կորցրած հայրենիքի հետ համեմատելի կարելի, բայց մարդիկ «յուր» են գնում։ Հիմնականում ցորեն, գարի են ցանում, իսկ մոտիկ լեռների արտադարներում կով ու ոչխար դասում։

Գնադարից հեռու է Արցախից, իսկ գյուղ ճանող միակ ճանադարին ավելի աս այլի արահետի է նման։ Բայց հիմնադրամի դասվիրակությունը Մոխակից հասավ Արցախի՝ Մոնթեալի հայ համայնի սրամարդած 75 հազար դոլարով վերականգնված եկեղեցու խաչի օժան արարողությանը։ Գուգարաց թեմի առաջնորդը եւ Եփրեմ արեւմտիկոսը խաչն օժեցին, որից հետո խաչը հանդիսավոր դրվեց եկեղեցու գմբեթին։ Հիմնադրամի ծրագրում եւս առաջին վերականգնված եկեղեցին էր։

Կիրակի երեկոյան դասվիրակությունը վերադարձավ երեւան։

ԳՈՒ ՍԵՐԱՍՏՅԱԼ

Մշակույթ

ՀԱՍԵՐԳԱՍՐԱՆԵՐՈՒՄ

Երգված խոսքի ուժը

Կամերային երաժշտության սանձ օրերս կայացած համերգը չի կարելի իրադարձություն անվանել: Բայց այն նշանակալի էր նրանով, որ դարձավ յուրօրինակ երաժշտական ձեռնարկում՝ նվիրված Ջրվեժի Ար. Կարողի կեղեղեցու վերաբացման 10-ամյակին: Եվ այդ ձեռնարկման բուն բնույթը ինչդեռ որո՞ք էստիմալացնում, այնուհետ էլ սիրողների (օրինակ, «Աղմուկ» երգչախմբի) մասնակցությամբ հարթեցրեց կասարողական մակարակների եւ հենց համերգի ծագրի խայտաբղետությունը: Մասնակիցներին եւ ունկնդիրներին միավորում էր հոգեւոր համերախության դաթոսը:

Չամերայի կազմակերպիչը եւ ըստ էության դրա առանցքը Աննա Մայիլյանն էր, որը հանդես բերեց գեղարվեստական հեռախոսությունների լայն ընդգրկում: Որոշ իմաստով համերգը դարձավ բենեֆիտային: Մայիլյանն իրեն ցուցադրեց չարքեր ժանրերում, որոնք ժամանակակից երգչին սովորաբար չեն համատեղում: Դրանք են ակադեմիական կլասիկան եւ ժողովրդական երգը, հոգեւոր երգեցողությունը եւ ժամանակակից երգը: Եւ նա ժամային «կոկետյուլ», որտեղ ժանրերից բացի խառնված էին նաեւ ոճեր, Աննան իրեն զգում էր ազատ եւ անքոնազքոն:

Ունկնդրալ երգի ժողովը սարածված չէր Հայաստանում, բեռնաշրջանում այն առկա է: 1957 թվականից Միլանում աղբյուր ամերիկահայ նշանավոր երգչուհի Զեթի Բերբերյանը (1928-1983) դեռ փառադար առաջ գրում էր, որ ժամանակակից երգի համար անհրաժեշտություն է երաժշտության հակադիր ժանրերի համատեղումը: Ժանրերի համատեղումը թույլ է տալիս առավել սրտայամբ զգալ նրանցից յուրաքանչյուրի անհասկանալիությունը եւ ավելի խորն ընկալել ոճը, ազգային գունեւանգն ու դարաշրջանը:

Երիտասարդ երգչուհի Աննա Մայիլյանի վաստահորեն ընթացած երաժշտական ունկնդրալիզմի ուղին հեռախոսի ցայտաբան է խոստանում, բեռնաշրջանում ինչ չէ, որ անվիճելի է: Մայիլյանն ասես ուզում է զսեղ ժանրերը մերժեցնող արվեստի հոգեւոր տուրբուլտը, որն օգնում է ամեն մի երաժշտության ընկալել որդեգրված ռզու յուրաքանակացում:

Շատ դժվարին է այդ որոնումը, մանավանդ, երբ Աննան համերգի ժամանակ վերամամուլավորվում է մեր ժողովրդական երգեր կասարողի, հանդես գալով ժողովրդիկների ավանդական համույթի նվագակցությամբ (այս անգամ դա «Վարդեսներ» համույթն էր), մեր էլ առաջին անգամ հեղինակի հայտնի կոմպոզիտոր Վարդ Մանուկյանի (դաճաճուր) հեռ մեկեղ ունկնդիրների դաշին է ներկայացնում «Հայաստան» նոր երգը, որի արտահույզ մեղեդին եւ տեսքը (խոսք Գովիկ Գովիյանի) կադրալիզմով դրա էստետային սարածումը: Ներկայումս՝ երեւանի Կոմիտասի անվան ռեստորանի կոնսերվատորիան (որո՞ք էստոր Աննա Մարաբեյանի դասարանը) ավարտելուց հինգ տարի հետո, հայրենիքում եւ արտասահմանում արդեն ծանաչված, մի ֆանի անհասկանալի լազերային սկավառակ ունեցող Աննա Մայիլյանը հայ հոգեւոր երաժշտության լավագույն կասարողներից մեկն է: Խնդրո առարկա համերգում նա երգում էր Ներսես Շնորհալու եւ 15-րդ դարի անհայտ հեղինակների ծավալուն սաղերը: Դրանցից մեկը՝ «Վարանիմ ի մեղաց»՝ աս-

Առաջին աշխարհամարտին նախորդող մուսալեռցիների սերնդից համարյա թե մարդ չի մնացել, իսկ հեռագա տասնամյակներում ծնված սերունդներն այլեւս չեն հիշում կամ շատ քիչ են հիշում Մուսալեռն ու այնտեղ աղբյուր մի բուն հայություն անցյալի կյանքն ու կենցաղը:

Այս առումով նշանակալից երեսուցամյա խորին բարբառն ուսումնասիրելիս: Գրիգոր ծնվել է 1903-ին Մուսալեռան գուտ հայկական օրջանը կազմող յոթ գյուղերից Բարուսի գյուղի Կահանա սեր Մաթեոսի եւ Մարիամ Գյոզալյանի ընտանիքում, Փայլազյան տոհմից: Գյուղապետ Փայլազյան Մարգարի կինը նշանակված է լինում հեղինակի մայրական դադի հորեղբոր

կույրյան, այգեգործության, բանջարաբուծության, անասնապահության, շերտապահության, մեղվապահության, որսորդության, սնանյագործական սարածված զբաղմունքների, արհեստների, արհեստագիտականության եւ այլ բնագավառների մանրակրկիտ նկարագրությունը:

Գյուղագրություն

Մուսալեռցիների կյանքին, նիս ու կացին նվիրված աշխատություն

ույթ է ամբիջան սգանոնի այս օրերին 33 ԳԱԱ հնագիտության եւ ազգագրության ինստիտուտի գիտական խորհրդի որոշմամբ լույս տեսած Գրիգոր Գյոզալյանի «Մուսալեռան ազգագրությունը» հատորը, որը հեղինակը նվիրել է 1915 թ. Մուսալեռան հերոսամարտում զոհված 18 հերոսների, իր ծնողների եւ թղթոր նրանց հիշատակին, ովքեր աղբյուր են հայրենիքով եւ մահառել հանուն նրա:

սեղ են զսել գյուղերի, եկեղեցիների, տների եւ հարակից շինությունների արտաքին տեսիլ ու ներքին կառուցվածքի, սարագի, արդուզարդի, ունկնդիր եւ ընդունիլի գրեթե բոլոր սարածանակները:

Առանձին հեռախոսություն են ներկայացնում մուսալեռցիների «սոցիալական հարաբերությունները»՝ տոհմի, ընտանիքի, դասակարգային շերտավորումների, տների, ծնեթի եւ սովորությունների վերաբերյալ նյութերը:

Շարադրանքն օժտված է հեղինակի կասարած գծանկարներով, որոնք առավել տեսանելի եւ ընթրնելի են դարձնում ազգագրական այս արժեքավոր նյութը:

Գրիգոր, որը նախաստեղծված է դասարանների, ազգագրագետների, բանասերների եւ ժողովրդագիտությանը հեռախոսությունները լայն օրջանակների համար, հրատարակության է երաժշտավորել դասական գիտությունների թեկնածու, ազգագրագետ Դերենիկ Վարդույանը, տպագրվել է հեղինակի թողած նրան Գյոզալյանի հովանավորությամբ, 500 օրինակ տպարանակով, 33 ԳԱԱ «Գիտություն» հրատարակչության կողմից:

Աշխատությունը յոթ գլուղների ընդհանուր բնութագրի հիման վրա դասակարգվում է մուսալեռցիների աղբյուրած աշխարհագրական միջավայրը, դասական հիմն ու նոր իրադրությունները, ժողովրդական ծնեթերն ու հավատալիքները:

Աշխատությունը դյուցազնական մուսալեռցիների երբեմնի կյանքի, նիս ու կացի եւ աշխարհընկալման կոնսիցի փրկված գունագեղ համայնադասկերն է:

Ն. Օ.

Նա գիտե սպասել

Որո՞քս Հարությունյանը՝ ճամփակետին

«Ես կայուն ու միասեր մարդ եմ: Եթե հանկարծ երկրորդականի առջեւ կանգնեմ, աղա ոչ մի դեղումն մեր բաստունը չեմ բողոքի», այսպես սաաջ մեր գրույցի սկզբում երեւանի դասաշիկական բաստնի արտիստ Որո՞քս Հարությունյանը: Այսպես է մտածել գրեթե 30 տարի, այսինքն՝ այնքան ժամանակ, որքան «դավալանյանի» է: Ինչու է այսպես վաստի: Որովհետեւ... «Որովհետեւ մերը համախոհների բաստն է»: Այսպես է ասում նա, ով չի լիացել դեռակասարումներով, ում չեն զիարցրել ավելորդ հոգասարությունը: «Միտե էլ ինչ եմ հարթել իմ առջեւ ծագած դժվարությունները: Սպասել եմ, մինչեւ իրականանա այն, ինչին ծագում եմ»: Մարդը գիտե սպասել, սիրալից է այդ բարձր արվեստին: Ուստի միտե էլ օայլորեն վարձատրվում է:

մական գործ սեղծելու անհրաժեշտությունը, սկսվեցին փորձերը: «Քննադատել, նշանակում է ճառադել», ասում է Գարեգին Նոյեմի: Հենց այս զգացողությունն ունեւ, երբ դիտում ես «Կասակերությունը»՝ բեմադրությունը: Որո՞քս Հարությունյանը չի ծաղրում: Քննադատում է իր հարազատներին, ինքն իրեն: Հենց դրանով էլ օտարական է գործը: Զարություն չկա, ցավ կա, ցավ մեր թերությունների, մեր արտաքին համար: Ու նաեւ վաճը լավ տեսնելու, թերին լրիվ տեսնելու մեծ ցանկություն:

մարդությունն ըստ Հակոբ Պարոնյանի սեղծագործությունների: Այս բեմադրությունը բազմաթիվ խոսակցությունների տեղի սկզբ, թե ու դեմ կարծիքներ հայտնվեցին: Բայց ամեն դեղումն միանշանակ շեղվում էր, որ «Կասակերությունը» ասես մեր օրերում գրված լինի ու մեր օրերի մասին է: Ոչ միայն այն դաստատով, որ բացի Պարոնյանի գործերից կան նաեւ հասկանալի Գարեգին Նոյեմի, Թումանյանի, Սեւակի սեղծագործություններից, մեր ժամանակակից Արմեն Շեկոյանի բանաստեղծություններից:

Խենթերի զարմից սերված Որո՞քս Հարությունյանը ցանկություն ունի բեմականացված տեսնել իսաչիկ Դաւեսնցի «Ռանչուարների կանչը», բեմադրություն սեղծել, ու միախուսված լինեն հայոց դաստարությունը, հայ ղոնեղան, հայ մակույթը (խենթ, բայց ազնիվ ծագրի, Կահի ցաս ծախսեր կրպակացվեն ու հովանավորներ չկան), ցանկանում է...

Այս գործը երկար ժամանակ մտնում էր Որո՞քսը, ասում է դասաշիկական բաստնի գեղարվեստական ղեկավար Արմեն Տանդիկյանը: Շատ են խոսել նա ներկայացած գրական սցենարի օուջ: Եվ ահա, երբ ժամանակը եկավ, երբ ինքը համոզվեց ու մեզ համոզեց այսպիսի բե-

ման մի արվեստագետ ինքն իրեն կրկնելուց, առավել եւս ուրիշներին նմանակելուց է ահաբեկվում: Այս աղբյուրի Որո՞քս Հարությունյանը, Կահի, ինչ սկզբ է բաստնին (իչ է սկզբ, բաստնը իչ է վերցրել) յուրովսան է եղել, ինչ արել է նոր, բարձր օուլ է եղել: Ու հայտնու հազարավոր տրուբադուրների նման այս մեկն էլ Որո՞քս Հարությունյանը, իր մեջ եղած լույսն ու բարությունն է բաշխում առանց որեւէ ակնկալի: Նա գիտե սպասել:

Նախ Գյուրու ղեկավար բաստն, ուր ուղարկվեց գեղարվեստաբանական ինստիտուտն ավարտելուց հետո, ուր խաղաց «Օրիգոնսն իջնում է դժոխս»՝ բեմադրությունում (Որո՞քսն Հայկաբեկյանի բեմադրությունը): Աղա նրան նկատեց Հայոց Դավալանյանը եւ հրավիրեց դրամատիկական: Մականյան անմիջապես զիխավոր դերեր չստացավ: Երկար, ցաս երկար տեւեց, մինչեւ Արմեն Տանդիկյանի բեմադրած «Համեռուն» սեղծոց Դեռասանի կերպարը: Եվս մի 5 տարի եւ ոչ մի նոր տղ չգրվեց: Բայց Որո՞քս Հարությունյանը գիտե սպասել:

Եվ ահա, անցած տարեկերցին ներկայացվեց «Կասակերություն»՝ բե-

ՁԱՂՐԱՆԿՈՒՄ ԱԶԵՐՈՎ

Պղտոր ջրում ջուկ են որսում:

ՄԵՐԳԵՑ ԳԱՆՈՒՄ

Մարզական

ՇՈՒՍՏ

Էլինա Դանիելյանը եւ Լիլիթ Մկրտչյանը՝ աշխարհի առաջնության մասնակիցներ

Վարձավայում վարձվեց Եվրոպայի կանանց երկրորդ առաջնությունը:

157 ժամանակագիրներ, որոնցից 62-ը գրոսմայսթրներ էին, վիճարկում էին ոչ միայն ուժեղագույնի տիտղոսը, այլ նաեւ աշխարհի առաջնությունում հանդես գալու իրավունքը:

Ինչպես արդեն տեղեկացրել ենք, հիմնական մրցաբաժնի չափանիշն էր միայն հաղթողներին, այլեւ աշխարհի առաջնության մասնակիցների մեծ մասին, քանի որ մեծ թվով ժամանակագիրներ հավասար միավորներ էին վասակել ու բաժանել մրցանակային տեղերը:

Լրացուցիչ անցկացվեցին արագ եւ կայծակնային ժամանակացույցով միկրոմրցախաղեր, որոնցից հետո ամեն ինչ դարձավ:

Հիանալի հաջողության հասավ Մոլդովյան ներկայացուցիչ Էլինա Սկրիպնիկ-Լոթինը՝ մեր կապիտան Արաբաբյանի դուստրը, որն էլ վերջը նվաճեց Եվրոպայի չեմպիոնուհու կոչումը:

Մրցակիցները երրորդ մրցանակակիրներ դարձան Եկատերինա Կովալենկայան (Ռուսաստան) եւ Քեթին Արախանյան (Վրաստան):

Եվրոպայի առաջնությունում գերազանց հանդես եկան Հայաստանի երկու ներկայացուցիչներ Էլինա Դանիելյանը եւ Լիլիթ Մկրտչյանը: 11 հնարավորից վասակելով 7-ական միավոր՝ մրցաբաժնում նրան բաժանեցին 15-38-րդ տեղերը: Առաջին լրացուցիչ մրցախաղում Դանիելյանը մրցեց Քեթին Կախիանի-Գեբրեմեկայի (Գերմանիա), իսկ Մկրտչյանը՝ Օլգա Ալեքսանդրովայի (Ուկրաինա) հետ: Երկուսն էլ համառ ժայռարում հաղթեցին ու առաջնությունում մասնակցությունն աշխարհի առաջնությանը:

Փայլուն հաջողություն: Քանի որ մեծ է որոշվել էր բոլոր տեղերը, մրցախաղերը բարձրակարգ էին, ու հաջող մրցախաղում մեր գրոսմայսթրները հենց իրար հետ էլ հանդիմանեցին: Նրանց մրցախաղում առաջնությունում հաղթեցին Էլինա Դանիելյանը եւ Լիլիթ Մկրտչյանը:

Վերջինս հասավ Լիլիթը: Երրորդ մրցախաղում Մկրտչյանը դարձավ լիցենզիայի կրողը: Իսկ Դանիելյանը հաղթեց լիցենզիայի համար 20-րդ տեղին: Ի վերջո Լիլիթը գրավեց 18-րդ, իսկ Էլինան՝ 21-րդ տեղը (նշենք, որ առաջնության մասնակիցների մեծ մասնակցությունը վարկանիշներով համադասարանաբար 34-րդ եւ 46-րդ տեղերում էին):

Այսօրվա որոշվեցին տարբեր լիցենզիայի աշխարհի առաջնության եվրոպայի մասնակիցները: Հիշենք, որ ուղեգրեր սրվելու էին 29 ժամանակագիրների, բայց քանի որ այդ իրավունքն արդեն իսկ ունեցող Ալիսա Գալստյանովան ու Եկատերինա Կովալենկայան տեղեր զբաղեցրին արդյունաբերական կոնկրետներով, աշխարհի առաջնությունում հանդես գալու իրավունք ստացան վարձավայում մրցումների առաջին 31 մասնակիցները:

ՀԱՕԿ-ի ասամբլեան ամփոփեց արդյունքները

Անցկացվեց Հայաստանի ազգային օլիմպիական կոմիտեի ասամբլեան:

Հարցերից առաջինը վերաբերում էր Սիդնեյի ամառային օլիմպիական խաղերում ծնունդի, քրոջակցի եւ լողի ֆեդերացիաների ներկայացուցիչների հավելվածները: Ըստ մարզաձեռնարկի ելույթ ունեցան Թաթև Գրիգորյանը, Վահիկ Փիլոյանը, որոնք խոսեցին արվածի, ինչպես նաեւ այն մասին, թե այդ մարզաձեռնարկում մեր մարզիկներն ինչու հաջող հանդես չեկան:

Քանի որ նախկինում արդեն ներկայացվել էին մյուս մարզաձեռնարկի օլիմպիականների ելույթները, եւ ծնունդ, քրոջակցի ու լողի մարզերից այդ անհայտ, ՀԱՕԿ-ի նախագահ Իսախանյանը շարժվեց իր խոսքում ամփոփեց բոլոր ձեռնարկում մեր մարզիկների ցույց սկսած արդյունքները:

Բավարար գնահատվեցին միայն ծանրամարտիկների եւ ազատ ըմբիճների մրցելույթները, իսկ մնացած 9 մարզաձեռնարկում:

Ներկայացուցիչների արդյունքները համարվեցին անբավարար:

Երեւի սարի հետ Արեւմտյան կանցկացվեց հերթական ամառային օլիմպիական խաղերը: Կարեւորագույն մարզական սուուզաբաժնի մեծ էր դաստիարակչի այսօրվանից, եւ ահա ՀԱՕԿ-ի փոխնախագահ Միխայել Խոսրոյանը ասամբլեայի մասնակիցների ուժերից ներկայացրեց օլիմպիականի նախադասարանական 2001-2004 թթ. ծրագրերը: Դրանք ներկայացվեցին եւ լայն լայն ընդունվեցին արժանացան:

Ասամբլեայի օրակարգում էր նաեւ ՀԱՕԿ-ի նոր անդամների ընտրությունը:

Համաժողովը ընթացավ ներկայացուցիչների ակտիվ մասնակցությամբ նախաձեռնությամբ: Ըստ ներկայից արժանացվեցին, մասնակցաբար, ՀԱՕԿ-ի գործկոմի անդամներ, Աժ մասնագետներ Վարդան Գրիգորյանը, Հովհաննես Ավետիսյանը, ԽՄՄՄ վասակավոր մարզիչ Լեւոն Հայրապետյանը (սամբո, ծնունդ), Ալեքսանդր Ավետիսյանը (ծնունդի ֆեդերացիայի նախագահ), Յուրի Ալեքսանյանը (ՀԱՕԿ-ի լրատվական ծառայություն)...

Չորս մրցանակակիր

Խուրվարդի Պուլա ֆաղափում անցկացվեց միջազգային ներկայացուցչական մրցաբաժնի մասնակցեցին նաեւ Հայաստանի 6 բոնցֆամարտիկներ:

Մեր հանրապետության դասիկները հաջող մրցելույթ ունեցան. նրանցից 4-ը սուս վերադարձան մրցանակակիր դարձած: Հասկանալի էր հանդես եկավ գյուլմեդի գերման Բաբայանը: Երեւի Բաբայանը օղակները երեւեւ:

Նմանապես անցկացրեց, ու բոլորում էլ տղամարդիկ հաղթանակներ տար: Բաբայան իր ֆալսիտ կարգում գրավեց առաջին տեղը: Պուլայից գյուլմեդի եւս երկու բոնցֆամարտիկներ վերադարձան մրցանակներով: Համբաժնեց Դեմետրի (71 կգ քաշային կարգ) գրավեց 2-րդ, իսկ Գեորգի Հարությունյանը (60 կգ)՝ 3-րդ տեղը: 3-րդ մրցանակակիր դարձավ նաեւ Էլմիսյանի կաշիկ եղիազարյանը (54 կգ):

Նավեց ասլեսիկայի համաշխարհային օրը

Ասլեսիկայի միջազգային ֆեդերացիայի որոշմամբ ամեն տարի աշխարհում նշվում է մարզաձեռնարկի օրը: Այդ օրն ամենուր ամենասարբեր միջոցառումներ են կազմակերպվում, ինչը նպաստում է ասլեսիկայի այդ գեղեցիկ մարզաձեռնարկի հետագա տարածմանն ու զարգացմանը:

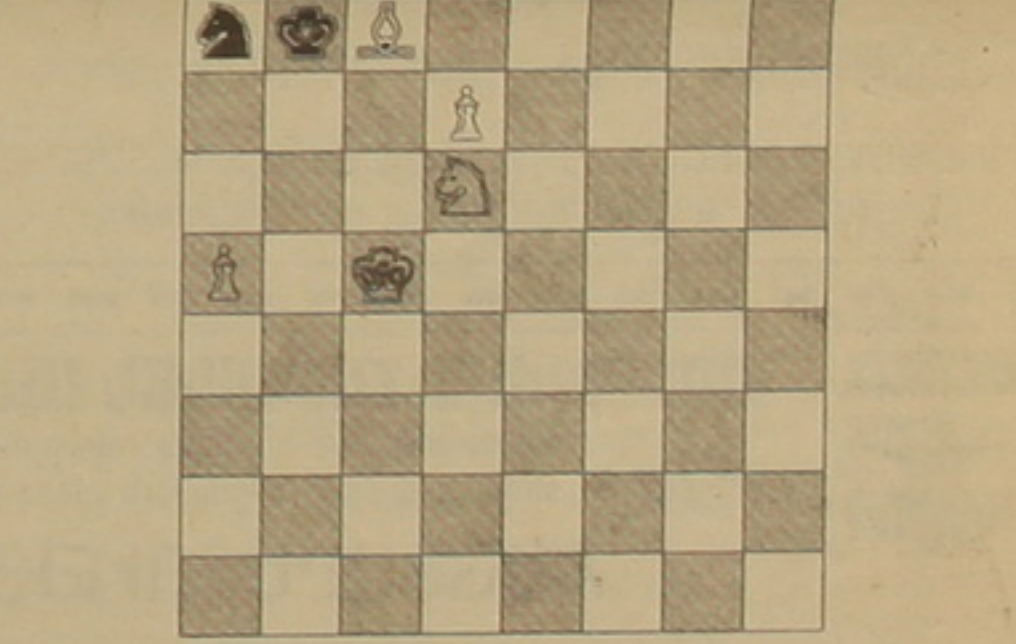
Ասլեսիկայի հանրապետական ֆեդերացիան որոշեց հենց այդ օրը մայիսի 6-ը, ի թիվս այս միջոցառումների, անցկացնել նաեւ Հայաստանի դասակարգված առաջնությունը: Արժանացան մարզադաստի անցկացված մրցումները բավականին ներկայացուցչական էին. բավական էր ասել, որ առաջնության 22 մարզաձեռնարկում հանդես եկան հանրապետության տարբեր մարզերի 247 մարզիկ-մարզիկներ:

Որոշ ձեռնարկում գրանցվեցին բարձր արդյունքներ: Առաջին հերթին նշենք կարճ տարածության վազերը, որտեղ առաջին դերերում վանաձորցիներն էին: Այստեղ, արդիկների 100 մ վազաձեռնարկում Մարինե Դադարյանը ցույց տվեց 12,6 վայրկյան, իսկ 400 մ վազաձեռնարկում Գալստյանը 57,8 վայրկյան արդյունք: Տղաների նույն մրցաձեռնարկում հաղթեցին Երեւանի ներկայացուցիչներ Արսյոն Մինասյանը եւ Ավետիսյանը, որոնց արդյունքներն են համադասարանաբար 10,8 վայրկյան եւ 50,6 վայրկյան: Առաջնությունը ցույց տվեց, որ հանրապետության մարզերում էլ կան օժտված, հեռանկարային ասլեսներ: Խոսքն առաջին հերթին

վերաբերում է միջին տարածության վազորդ, մասիսի Արմեն Արյանին: Նա 800 մ-ը հաղթահարեց 1 րոպե 57,6 վայրկյանում, իսկ 1500 մ-ը՝ 4 րոպե 10 վայրկյանում: Նշենք նաեւ երեւանցի սկավառակագետներ Արաբաբայանը, որը հաղթեց 52 մ 78 սմ արդյունքով:

Չորս մրցանակակիր: Խուրվարդի Պուլա ֆաղափում անցկացվեց միջազգային ներկայացուցչական մրցաբաժնի մասնակցեցին նաեւ Հայաստանի 6 բոնցֆամարտիկներ:

Փորձե՛ք լուծել

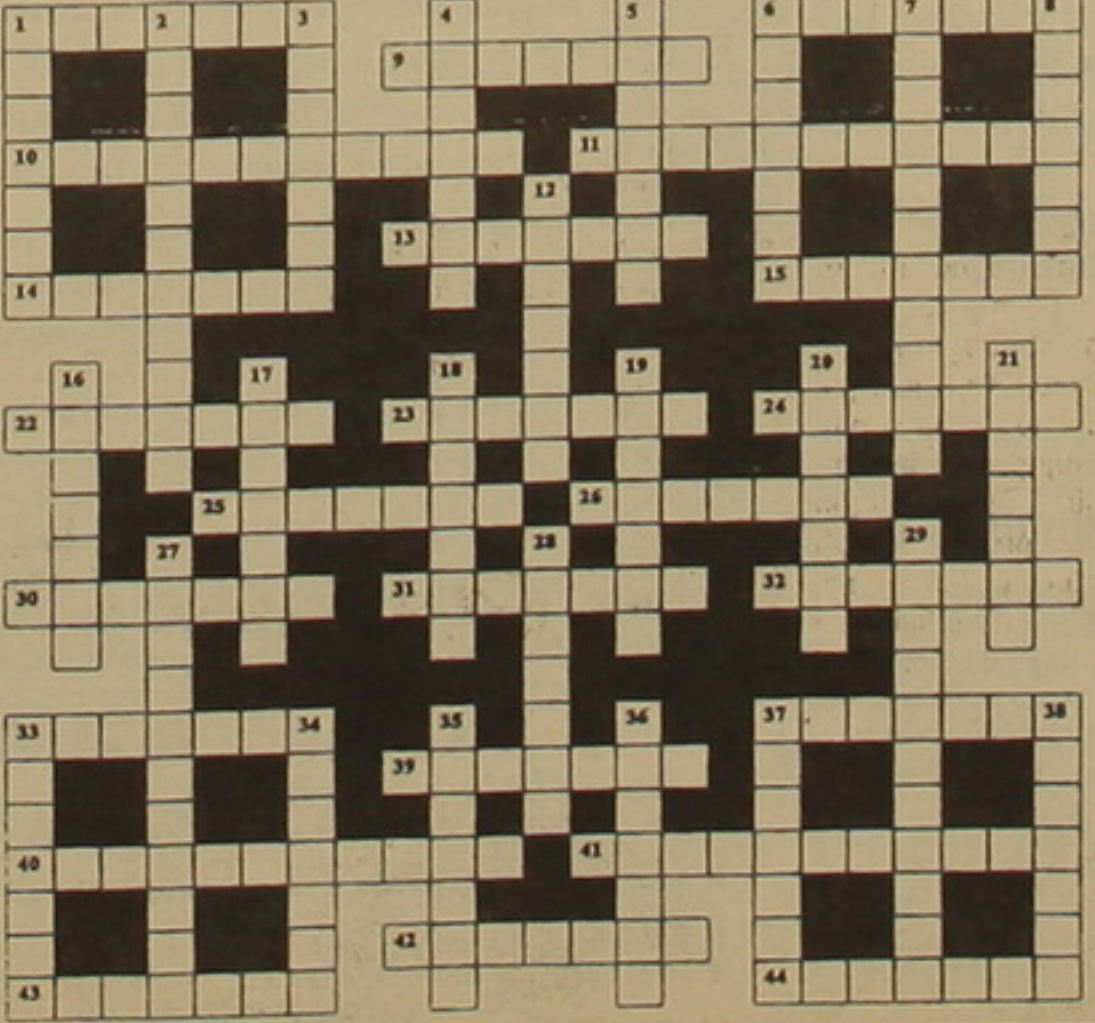

Մաս 3 ֆայլից
Նախորդ 2 ֆայլանի խնդիր լուծումն է 1.2e3:

Նախորդ համարում տպագրված մրցանակային սկանվորդի դասախառնները

- Ուղղահայաց
1. Բուս: 2. Աղբ: 3. Լակեր: 4. Անել: 5. Ավա: 6. Ցակ: 7. Ասիա: 8. Ուրախ: 9. Բուր: 10. Նիզ: 11. Նիկոլայ: 12. Ինկա: 13. Կար: 14. Նոս: 15. Պանի: 16. Գալի: 17. Ղուկ: 18. Վար: 19. Գու:

- Հորիզոնական
1. Լավ: 2. Ուրբեմ: 3. Գեան: 4. Խառնակ: 5. Լիլի: 6. «Գեոմիկա»: 7. Ալան: 8. «Շոք»: 9. Այլ: 10. Գա: 11. Լայ: 12. Բրեան: 13. Սաղ: 14. Քիվ: 15. Լարի: 16. Գու: 17. Ֆիս:

Հորիզոնական

1. Արեւելյանի համակարգի մոլորակ: 6. Անապատ: 2. Բուր: 9. Ռուս ավիակոնստրուկտոր: 10. Գիտության բաժին, որն ուսումնասիրում է հասարակական, կենսաբանական, սեյսմիկական բարդ համակարգերում ինֆորմացիայի կուսակումը, մեկնումը, հաղորդումը եւ այն կառավարող օբյեկտները: 11. Ֆրանսիացի բժիշկ, մեծ դարձնաբան: 13. Սա ճաշի մաս է կազմում: 14. Երկիր Հարավային Աֆրիկայում, Ալանտյան օվկիանոսի ափին: 15. Հայկական ազգանուն: 22. Շոքա Ռուսթավելու «Ընծենավոր» թոնի գլխավոր հերոսուհին: 23. Բուրգարական այս ֆաղափում ամեն տարի անցկացվում են կասակի եւ ծիծաղի օրեր: 24. Ոգեից խմիչ: 25. Հին հոգեբուր երգ: 26. Այս բազուկու թալանի առջեւ էին գտնվում իր աշխարհառչակ կախովի դարձանքները: 30. Ֆ. Դոլլարյանի «Արեւելյան երկիր» կինոնկարի գլխավոր հերոսը: 31. Շիրվանզադեի «Քառս» վեպի հերոսուհիներից: 32. Խաչատուրյանների ընտանիքի յուրաքանչյուր մուլախոս: 33. Հայ տղամարդու անուն: 37. Հոլանդացի մասերիալիստ փիլիսոփա: 39. Նավի հասկած: 40. Հիմոնիկայի գործունեության խանգարումից առաջացած հիվանդություն: 41. Ալկոհոլազար, ...: 42. Հոնոնական գորակար, ֆաղ գործիչ, մասնակցել է Մարտական արտաքինության ճեմանը: 43. Իսպանացի կինոդերասան «Ամուսնություն իսպանական ձեռքով»: 44. Չիխական դասական ե-

ՆԱԾԲԱՆ

րաժեշտության եւ ազգային սիմֆոնիայի հիմնադիրներից:
Ուղղահայաց
1. Հոնոն, Եգիպտոսում, Ասորիում, Հայաստանում տարածված գսած գնոսիկյան կրոնա-փիլիսոփայական ուսմունքի վարդապետ (II դ.) 2. Հավանաձու ունեցող մարդ: 3. Կայսրություն, միապետություն, ...: 4. Կարճ, գլանաձևի թանկարժեք: 5. Ռուսական ուղղափառ եկեղեցու ուսմունքից շեղված մի աղանդի կողմնակից: 6. Հեռու «Պատվի համար» դրամայում: 7. Քիմիական տեսակիցի արագացող կամ դանդաղեցող նյութ: 8. ՀԱՄԿ վասակավոր նկարիչ: 12. Աստղադիկազգիների ընտանիքի ծաղիկ: 16. Գույլ, ինչ, հարսություն: 17. Վենետիկայի մայրաքաղաքը: 18. Լեռնազագաք Աստուխի լեռներում: 19. Վերջին ռազմական: 20. Այն տեղը, որտեղ մեկնվում է հացահատիկը: 21. Անողնաշարավոր կենդանիներից ունեցող արտադրանք: 28. Խաչատուրյանների ընտանիքի բույս: 29. Այն իրը, որի մեջ ամփոփվում են մահացածի մասունքները: 33. Տղամարդու անուն: 34. Վերածնունդի դարաշրջանի իսլամի ճարտարապետների եւ ֆանդակագործների ընտանիք: 35. Ռուսական տարածաշրջանի ասոց: 36. Ֆրանսիացի կոմպոզիտոր, «Բեսարիլե եւ Բենեդիկե» օպերայի հեղինակը: 37. Ծաղիկ, որը մաս է կազմում գալեյան «սուկ» դեղամիջոցների ցանկում: 38. Որեւ թանից ավելացած մասը:

Շարաբորջա «Ազգի» մրցանակային սկանվորդը ճիշտ լուծել եւ արժեքավոր մրցանակին արժանացել է Հայաստանի դասնությունից թեմական բանագրանի գիտնական Լազարյան Լազարյանը: Մրցանակային հաջող խաչառոց կտրագրի «Ազգի» մայիսի 12-ի համարում:
Փորձե՛ք լուծել եւ արժեքավոր մրցանակը Ձե՛րն է:

ԱՇԽԱՏԱՆԵՐ ՀՐԱՎԵՐ

ԸՆԿՆՐՈՒՅԱՆՆԵՐ ԱՆԻՐԱԾԵՑ ԵՆ 20-45 ՏԱՐԵԿԱՆ ԱՇԽԱՏՈՂՆԵՐ ԻՏԵՅԻԱԿ ԺԱՆՈՒՊՈՒՅՈՒՆՆԵՐՈՎ

- ☐ ցանցային ադմինիստրատոր,
- ☐ օմեքրասոր,
- ☐ հաշվառող,
- ☐ գործավար-օմեքրասոր:

Մասնագիտական աշխատանքային փորձ ունեցողներին կհրավիրվի նախապատվություն: Ունեցողները ներկայացնել Չակոբ Չակոբյան 3 հասցեով, մինչև մայիսի 5-ը, ամեն օր ժամը 9:00-23:00-ը:

Տեղեկատու հեռախոս՝ 27-59-60

Հայաստանի ամերիկյան համալսարանը

մրցութային կարգով աշխատանքի է հրավիրում վերելակի մեխանիկի

Թեկնածուն լինում է ունենա միջնակարգ մասնագիտական կրթություն, նվազագույնը երկու տարեկան համադասարանական աշխատանքային փորձ: Պահանջվող փաստաթղթերն են՝ միջնակարգ մասնագիտական կրթության վկայական և ինժեներական գրական (resume): Փաստաթղթերն ընդունվում են մինչև ս. ք. մայիսի 8-ը, ժամը 17:45: Առաջարկվող աշխատանքը 40 տոկոս դրույալայինով է: Դիմել ՉԱՀ-ի կադրերի բաժին հեռույցով՝ Մարտիկ Բաղդասարյան 40, 50ա սենյակ:

«Գործ բոլորին»

գործակալությունն աշխատանքի է հրավիրում մասնագետներ բոլոր մասնագիտությունների գծով:
Հասցեն՝ Տերյան 52, հեռ. 58-61-56:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՄԵՐԻԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ 2001 ԵՎԱՃՈՒՄՆԵՐԻ ՏԱՐԱՄՅԱԿ

մրցութային կարգով աշխատանքի է հրավիրում

ՏԵՐԵԿԱՆԱԿՈՒՅՈՒՆ ԵՒ ՀԱՄԱՐԱՎԱՅՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ ԿԱՊԵՐԻ ԿՈՌՊՈՐԱՏՈՐԻ Թեկնածուն լինում է ունենա համադասարանական մասնագիտական կրթություն, 1-2 տարեկան համադասարանական աշխատանքային փորձ: Հայերենի, ռուսերենի, անգլերենի և համակարգի գերազանց տիրապետումը, ինչպես նաև կազմակերպչական և հաղորդակցման բարձր ունակությունները պարտադիր են: Մագիստրոսի կոչումը կադրավարության, գործարար կամ հասարակական կառավարման ոլորտում, ինչպես նաև լրագրողի փորձառությունը ցանկալի են: Պահանջվող փաստաթղթերն են՝ կրթության վկայական, ինժեներական գրական (resume) և երկու մասնագիտական երաշխավորագիր: Դիմել ՉԱՀ-ի կադրերի բաժին, մինչև ս. ք. մայիսի 15-ը, ժ. 17:45-ը՝ Մարտիկ Բաղդասարյան 40, 50ա սենյակ հասցեով:

ՈՒՆԵՏՈՐԱՆ - ՀՅՈՒՐԱՆՈՅԸ

հրավիրում է աշխատանքի երիտասարդ, բարեսեռ աղջիկներ աշխատելու որոշ մասնագիտություններ:
Հասցեն՝ Արեւյան-Ֆուչիկի փողոցների խաչմերուկ, հեռ.՝ 34 27 00, 351920:

ԱՇԽԱՏԱՆԵՐ ԵՐԱՎՈՐՄԱՆ ԳՈՐԾԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՊԱՀԱՆՋՎՈՒՄ ԵՆ

- ✓ ցրցիկ տոնավաճառ
- ✓ բարեսեռ հեռախոսավարուհի
- ✓ վաճառող
- ✓ կոռոզ վաճառող
- ✓ մասնուցողուհի
- ✓ խոհարար-ձեռավորող
- ✓ գործավար՝ անգլերենի և համակարգի իմացությամբ (մինչև 35 տարեկան)

Հասցեն՝ Մազեցի 38, ☎ 530566

FUTURE WORK EMPLOYMENT CENTER

Կենտրոնին հարկավոր են հեռույցով մասնագիտություններն ունեցող աշխատողներ **ԳԻՆԵԿՈՒՈՎ, ՖԻԶԻՈԹԵՐԱՊԵՎՏ, ԿԱՐԴԻՈՒՈՎ, ԱՏՈՄԱՏՈՒՈՎ, ՍՈՆՈԳՐԱՖԻՍ**

Լիցենզիայի առկայությունը պարտադիր է Կանոնադրությունների, լայնամարզերի կազմում, սեփական հավաքում, համակարգչային այլ ծառայություններ

ՄԱՍՆԱԿՅՈՒԹՅԱՆ ՀՐԱՎԵՐ

Հայաստանի Հանրապետությունը Սիջազային զարգացման ընկերակցությունից ստացել է դրամաճորհի և այլ գումարի մի մասը մտադիր է ծախսել դրամաճորհի Երջանակներում իրականացվող Հայաստանի Հանրապետության բնակավայրերի ջերմամատակարարման ռազմավարության մեակման նպատակով սարքեր բնագավառի սեղացի մասնագետների ներգրավելու նպատակով:

ՀՀ ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարության «Ջերմամատակարարման ծրագրեր» ծրագրի իրականացման գրասենյակ» ղեկավարի հիմնարկը, մասնագետների ռեզերվային բանկ ստեղծելու նպատակով հայտարարում է ստեղծված մասնագետների հավաքագրման գործընթաց:

- ինժեներ-ջերմատեխնիկ
- սննդագետ-ֆինանսիստ (էներգետիկայի ոլորտի աշխատանքի փորձով)
- սոցիալական ոլորտի մասնագետ
- համաֆիրությունների ոլորտի մասնագետ
- իրավաբան:

Մասնագետների ռեզերվային բանկում ընդգրկվելու ցանկացող քաղաքացիները լինելով ունենա բարձրագույն մասնագիտական կրթություն և ոչ պակաս 5 տարեկան մասնագիտական աշխատանքի փորձ: Հայերենի, անգլերենի և ռուսերենի իմացությունը, ինչպես նաև համակարգչային տեխնիկայի տիրապետումը պարտադիր է:

Ընտրության դեմքում նախապատվությունը կհրավիրվի միջազգային ծրագրերում աշխատանքային փորձ ունեցողներին: Ցանկացողներն իրենց համառոտ ինժեներական գրականները (CV) կարող են ներկայացնել մինչև ս. ք. մայիսի 18-ը, ժամը 17:00, հեռույցով՝ Բ. Երևան, Մելիք Աղամյան 1, ՀՀ ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարության վարչական շենք, 307 աշխատասենյակ, ՀՀ ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարության «Ջերմամատակարարման ծրագրեր» ծրագրի իրականացման գրասենյակ» ղեկավարի հիմնարկ:

Լրացուցիչ տեղեկություններ համար զանգահարել՝ 595-307:

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՀԱՅՎԱԿԱՆ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐ

Հասարակական կազմակերպությունների ուսուցման և տեղեկատվական միջոցների կենտրոն (ԱՀՀ ՀԿ կենտրոն)

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ngo center
training and resource center

ԱՀՀ ՀԿ կենտրոնը «Հայաստանի հասարակական կազմակերպությունների զարգացման ծրագիր ի աջակցություն ԱՄՆ Սիջազային զարգացման գործակալության Սոցիալական անցման և Աղետի գոտի ծրագրերի» ծրագրի Երջանակում հայտարարում է 2001 թ. ճամփորդական դրամաճորհների ծրագիր սոցիալական ծառայություններ մատուցող և առաջնային առողջության պահպանման հիմնախնդիրներով զբաղվող տեղական ՀԿ-ների համար՝ Ա. ԱՆ-ում, Եվրոպայում, ԱՊՀ անդամ երկրներում և այլուր տեղի ունենալիք համադասարանական բնագավառի գիտագործնական կոնֆերանսներին, համաժողովներին, սեմինարներին և այլ միջոցառումներին մասնակցելու համար:

Հայցեր ներկայացնելու, մրցույթի լայնամասերի և ժամկետների մասին լրացուցիչ տեղեկությունների համար խնդրում ենք դիմել ԱՀՀ ՀԿ կենտրոնի դրամաճորհների բաժին

Հասցեն՝ Բ. Երևան, Եզնիկ Կողբացու փող. 20:
Հեռ.՝ 54-40-12, 54-40-13, 53-92-04:

«Ձյուղ»-ի արդիւ է ԵՆԵՉՁ ԸՆԿՆՐՈՒՅՈՒՆ ԲԱՆԸ ԱՌՈՋԱՐԻՔՈՎ Ե ՌՈՒՆԿՐՈՎ ՎԱՌԵԼԻՖ

«Ձյուղ»-ի լցակայանների հանցներն են՝

- N1 լցակայան Խախտի որոշում ավտոկայանի դիմաց
- N2 լցակայան Ավանի խնդիր՝ բուսաբանական պարկի դիմաց
- N3 լցակայան Հարավ Արագածի թաղամաս Արդաթիկի որոշում N34
- N4 լցակայան Արարիկի թաղամաս 210, «Բանիկի» ստանի հարևանությամբ
- N5 լցակայան Արարիկի խնդիր գյուղ Բախտի սլոկի դիմաց
- N6 լցակայան Արարիկի խնդիր գյուղ Բախտի ձախ կողմից
- N7 լցակայան Արարիկի խնդիր N61 Երզրուրի մասին դիմաց

Ձեռքբերելու և դիմել պայմանները կառավարող մարմինը ԲԻՆԵՉՁ ԸՆԿՆՐՈՒՅՈՒՆ ԲԱՆԸ ԱՌՈՋԱՐԻՔՈՎ Ե ՌՈՒՆԿՐՈՎ ՎԱՌԵԼԻՖ

Մյուս լցակայանները կառավարող մարմինը ԲԻՆԵՉՁ ԸՆԿՆՐՈՒՅՈՒՆ ԲԱՆԸ ԱՌՈՋԱՐԻՔՈՎ Ե ՌՈՒՆԿՐՈՎ ՎԱՌԵԼԻՖ

Հեռ.՝ 25 31 51

«ԲՈՄՓՈՒՅՆ» ՍՊԸ

Վաճառում են

CPU	RAM	HDD	SVGA	\$
Intel Pentium III 800F M/B ASUS CUSI_FX ATX/SBLAN	128 Mb SDRAM (PC-133)	20.4 Gb WD UDMA100	8 Mb up to 64Mb	700
Intel Pentium III 866F M/B Gigabyte GA-60XE1 «B15EP»	128 Mb SDRAM (PC-133)	20.4Gb WD UDMA100	16 Mb S3 Savage 4	775
Minitower MARS ATX				75

Հասցեն՝ Թումանյան 15, հեռ.՝ 520188, ֆախ՝ 540340

ԼՈՒՆԱՐՎՈՒՄ Ե

«Վազգեն Արթուր» ՍՊԸ գրանցված էրբունու ղեկավարում, վկայական ՕԻԱ N004679: Գրանցման համարը՝ 282.110.00428: Գրանցման օրը՝ 21 դեկտեմբերի, 1994 թ.:

Պարտաճանաչումը դիմել Ռոստովյան 25 շենք, ք. 22, լուծարման հանձնաժողովին, թերթում հայտարարության տպագրման օրվանից երկու ամսվա ընթացքում:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Բազմալիցա բժշկության մասնագետ Ռեզիդենտի վարժեցման Առաջին Հանրապետական պատրաստում և արձակուրդի քաղաքում է:

- Հոգեկան խանգարումներ (վախ, դեպրեսիա, էնդոգեն դեպրեսիա, կալկազում)
- Երեւանյան հիվանդություն
- Նյարդային խանգարումներ

Հեռ.՝ 25 31 51

Ինտերնետ ծառայություններ «ԻՆՏԵՐՆԵՏ» ստանդարտում: Խանդավան 50: Հեռ. 575823: